

Prečišćeni tekst Zakona o slobodnom pristupu informacijama obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o slobodnom pristupu informacijama ("Službeni list Crne Gore", br. 044/12 od 09.08.2012),
2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Službeni list Crne Gore", br. 030/17 od 09.05.2017), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

ZAKON

O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA

("Službeni list Crne Gore", br. 044/12 od 09.08.2012, 030/17 od 09.05.2017)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Pravo na pristup informacijama i ponovnu upotrebu informacija u posjedu organa vlasti ostvaruje se na način i po postupku propisanim ovim zakonom.

Odredbe ovog Zakona ne primjenjuju se na:

- 1) stranke u sudskim, upravnim i drugim na zakonu propisanim postupcima, kojima je pristup informacijama iz tih postupaka utvrđen propisom;
- 2) informacije za koje postoji obaveza čuvanja tajne, u skladu sa zakonom koji uređuje oblast tajnih podataka;
- 3) informacije koje predstavljaju klasifikovane informacije čiji su vlasnici međunarodne organizacije ili druge države, te klasifikovane informacije organa vlasti koje nastaju ili se razmjenjuju u okviru saradnje s međunarodnim organizacijama ili drugim državama.

Načela i standardi

Član 2

Pristup informacijama u posjedu organa vlasti (u daljem tekstu: pristup informacijama) zasniva se na načelima slobodnog pristupa informacijama, transparentnosti rada organa vlasti, prava javnosti da zna, ravnopravnosti i jednakosti i ostvaruje se na nivou standarda koji su sadržani u potvrđenim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i slobodama i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava.

Sloboda pristupa informacijama

Član 3

Svako domaće i strano fizičko i pravno lice ima pravo na pristup informacijama, bez obaveze da navodi razloge i objašnjava interes traženja informacija.

Ponovna upotreba informacija

Član 3a

Svako domaće i strano, fizičko i pravno lice ima pravo na ponovnu upotrebu informacija u skladu sa ovim zakonom.

Ponovna upotreba informacija, u smislu ovog zakona, je upotreba informacija koje su u posjedu organa vlasti, u komercijalne i nekomercijalne namjene, različite od početne namjene za koju su te informacije nastale.

Pravo na ponovnu upotrebu informacija ima i organ vlasti kada te podatke upotrebljava za obavljanje komercijalnih djelatnosti koje nijesu djelatnosti od javnog interesa, pod jednakim uslovima i uz istu naknadu kao i drugi korisnici prava na ponovnu upotrebu informacija.

Transparentnost rada

Član 4

Pristupom informacijama obezbjeđuje se transparentnost rada, podstiče efikasnost, djelotvornost, odgovornost i afirmiše integritet i legitimnost organa vlasti.

Pravo javnosti da zna

Član 5

Pristupom informacijama obezbjeđuje se da javnost zna informacije koje su u posjedu organa vlasti, u cilju vršenja demokratske kontrole vlasti i ostvarivanja ljudskih prava i sloboda.

Ravnopravnost i jednakost

Član 6

Organi vlasti dužni su da svakom fizičkom i pravnom licu omoguće pristup informacijama na ravnopravnoj osnovi i pod jednakim uslovima, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Organi vlasti dužni su da svakom fizičkom i pravnom licu omoguće ponovnu upotrebu informacija uz istu naknadu i pod jednakim uslovima, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Javni interes

Član 7

Pristup informacijama je od javnog interesa.

Pristup informacijama može se ograničiti samo radi zaštite interesa propisanih ovim zakonom.

Rodna senzitivnost

Član 8

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 9

Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) organ vlasti je državni organ (zakonodavni, izvršni, sudski, upravni), organ lokalne samouprave, organ lokalne uprave, ustanova, privredno društvo i drugo pravno lice čiji je osnivač, suosnivač ili većinski vlasnik država ili lokalna samouprava, pravno lice čiji se rad većim dijelom finansira iz javnih prihoda, kao i fizičko lice, preduzetnik ili pravno lice koje vrši javno ovlaštenje ili upravlja javnim fondom;
- 2) informacija u posjedu organa vlasti je faktičko posjedovanje tražene informacije od strane organa vlasti (sopstvena informacija, informacija dostavljena od drugog organa vlasti ili od trećeg lica), bez obzira na osnov i način sticanja;
- 3) objavljivanje informacije je omogućavanje sadržine informacije dostupnom;
- 4) objelodanjivanje informacije je saznanje sadržine informacije od strane podnosioca zahtjeva ili drugog lica koje nije zaposleno u organu vlasti u čijem se posjedu informacija nalazi;
- 5) dan podnošenja je dan kada je zahtjev ili drugi podnesak fizičkog ili pravnog lica primljen u organu vlasti;
- 6) dan dostavljanja je dan kada je rješenje ili drugi akt organa vlasti uručen podnosiocu zahtjeva;
- 7) javni funkcioner je lice koje taj status ima u smislu zakona kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa;
- 8) konvertovanje je proces pretvaranja određenog zapisa - dokumenta iz štampane u elektronsku formu i obratno;
- 9) mašinski čitljiv format je format informacije strukturiran na način da softverska aplikacija može lako identifikovati, prepoznati i preuzeti podatke sadržane u tom dokumentu uključujući pojedinačne podatke i njihovu strukturu;
- 10) otvoreni format je format dokumenta koji je nezavisan od korišćene platforme i dostupan javnosti bez ograničenja koje bi spriječilo ponovnu upotrebu informacija;
- 11) otvoreni standard je standard u pisanom obliku koji detaljno određuje specifikacije zahtjeva za osiguravanje interoperabilnosti softvera;
- 12) metapodatak je informacija o izvoru podatka, odnosno podatak o drugom podatku u digitalnom obliku.

II. PRISTUP INFORMACIJAMA I PONOVA UPOTREBA INFORMACIJA

Informacija i pristup informacijama, odnosno ponovna upotreba informacija

Član 10

Informacija je dokument ili dio dokumenta u pisanoj, štampanoj, video, zvučnoj, elektronskoj ili drugoj formi, uključujući i njihove kopije, bez obzira na sadržinu, izvor (autora), vrijeme sačinjavanja ili sistem klasifikacije.

Pristup informacijama, odnosno ponovna upotreba informacija obuhvata pravo traženja i primanja informacija, bez obzira na svrhu i podatke koji su u njima sadržani.

Vodič za pristup informacijama

Član 11

Organ vlasti dužan je da sačini, objavi na svojoj internet stranici i redovno ažurira vodič za pristup informacijama u svom posjedu (u daljem tekstu: vodič za pristup informacijama).

Vodič za pristup informacijama sadrži katalog vrsta dokumenata, uključujući i javne registre i javne evidencije, adresu i e-mail adresu za podnošenje zahtjeva, kontakt telefon, podatke o odgovornim licima, troškovima pristupa informacijama i druge podatke koji su od značaja za ostvarivanje pristupa informacijama koje posjeduje organ vlasti.

Organ vlasti dužan je da vodič za pristup informacijama ažurira najmanje jednom godišnje, odnosno u roku od 30 dana od dana promjene vrsta informacija u njegovom posjedu i podataka od značaja za pristup informacijama.

Organ vlasti je dužan da omogući pristup informaciji koju posjeduje, iako vodič za pristup informacijama ne sadrži tu informaciju.

Organ vlasti dužan je da odredi lice koje je zaduženo za rješavanje po zahtjevima za pristup informacijama, kao i lice koje će ga zamjenjivati u slučaju njegovog odsustva.

Proaktivni pristup informacijama

Član 12

Organ vlasti dužan je da na svojoj internet stranici objavi sljedeće informacije:

- 1) vodič za pristup informacijama;
- 2) javne registre i javne evidencije;
- 3) programe i planove rada;
- 4) izvještaje i druga dokumenta o radu i stanju u oblastima iz svoje nadležnosti;
- 5) nacрте, predloge i konačne tekstove strateških dokumenata i planova i programa za njihovo sprovođenje;
- 6) nacрте i predloge zakona i drugih propisa, kao i mišljenja eksperata na te propise;
- 7) pojedinačne akte i ugovore o raspolaganju finansijskim sredstvima iz javnih prihoda i državnom imovinom;
- 8) spisak državnih službenika i namještenika, sa njihovim službeničkim i namješteničkim zvanjima;
- 9) spisak javnih funkcionera i liste obračuna njihovih zarada i drugih primanja i naknada u vezi sa vršenjem javne funkcije;
- 10) rješenja i druge pojedinačne akte koji su od značaja za prava, obaveze i interese trećih lica;
- 11) informaciju kojoj je po zahtjevu pristup odobren.

Organ vlasti dužan je da informacije iz stava 1 ovog člana objavi u roku od 15 dana od dana njihovog sačinjavanja ili donošenja, odnosno usvajanja.

Organ vlasti može na svojoj internet stranici objaviti i druge informacije koje nijesu obuhvaćene stavom 1 ovog člana.

Prilikom objavljivanja informacija, organ vlasti dužan je da na odgovarajući način zaštiti lične podatke koji su od značaja za privatnost i podatke koji su označeni stepenom tajnosti, u skladu sa zakonom.

Objavljivanje informacija u otvorenom formatu

Član 12a

Organ vlasti dužan je da informacije za ponovnu upotrebu objavljuje u otvorenom formatu, na podportalu portala elektronske uprave koji čini jedinstveni portal i centralnu tačku pristupa organima vlasti, i dostupan je korisnicima 24 časa dnevno sedam dana u nedjelji.

Organ vlasti dužan je da na način koji omogućava lako pretraživanje, informacije iz stava 1 ovog člana, objavi zajedno sa metapodacima, u mašinski čitljivom i otvorenom formatu, u skladu sa otvorenim standardima.

Organ državne uprave nadležan za poslove elektronske uprave prati objavljivanje informacija iz st. 1 i 2 ovog člana.

Način objavljivanja informacija u otvorenom formatu propisuje organ državne uprave nadležan za poslove elektronske uprave.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, biblioteke, muzeji i arhivi mogu uspostavljati posebne portale preko kojih se obezbjeđuje ponovna upotreba posebnih vrsta informacija u njihovom posjedu.

Pristup informacijama na zahtjev

Član 13

Organ vlasti dužan je da fizičkom i pravnom licu koje traži pristup informaciji (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) omogući pristup informaciji ili njenom dijelu koju posjeduje, osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Ograničenja pristupa informacijama

Član 14

Organ vlasti može ograničiti pristup informaciji ili dijelu informacije, ako je to u interesu:

- 1) zaštite privatnosti od objelodanjivanja podataka predviđenih zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, osim podataka koji se odnose na:
  - javne funkcionere u vezi sa vršenjem javne funkcije, kao i prihode, imovinu i sukob interesa tih lica i njihovih srodnika koji su obuhvaćeni zakonom kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa,
  - sredstva dodijeljena iz javnih prihoda, osim za socijalna primanja, zdravstvenu zaštitu i zaštitu od nezaposlenosti;
- 2) bezbjednosti, odbrane, spoljne, monetarne i ekonomske politike Crne Gore, u skladu sa propisima kojima se uređuje tajnost podataka, označeni stepenom tajnosti;
- 3) prevencije istrage i gonjenja izvršilaca krivičnih djela, radi zaštite od objelodanjivanja podataka koji se odnose na:
  - sprječavanje izvršenja krivičnog djela,
  - prijavljivanje krivičnog djela i njegovog izvršioca,
  - sadržinu preduzetih radnji u pretkrivičnom i krivičnom postupku,
  - dokaze prikupljene izviđajem i istragom,
  - mjere tajnog nadzora,
  - zaštićenog svjedoka i svjedoka saradnika,
  - efikasnost vođenja postupka;
- 4) vršenja službene dužnosti, radi zaštite od objelodanjivanja podataka koji se odnose na:
  - planiranja inspekcijske kontrole i nadzora od strane organa vlasti,
  - konsultacije unutar i između organa vlasti u vezi sa utvrđivanjem stavova, radi izrade službenih dokumenata i predlaganja rješenja nekog predmeta,
  - rad i odlučivanje kolegijalnih organa,
  - pokretanje i vođenja disciplinskog postupka;
- 5) zaštite trgovinskih i drugih ekonomskih interesa od objavljivanja podataka koji se odnose na zaštitu konkurencije kao i na poslovnu tajnu u vezi sa pravom intelektualne svojine;
- 6) Ako je informacija poslovna ili poreska tajna u skladu sa zakonom.

Trajanje ograničenja

Član 15

Ograničenje pristupa informaciji radi zaštite privatnosti i informaciji koja sadrži podatke o zaštićenom svjedoku i svjedoku saradniku traje 70 godina od njenog nastanka i najmanje 20 godina od smrti lica na koje se odnosi, osim ako lice na koje se informacija odnosi ili njegov bračni drug, djeca ili roditelji poslije njegove smrti pristanu da se informacija ranije objavi.

Ograničenje pristupa informaciji radi bezbjednosti, odbrane, spoljnje, monetarne i ekonomske politike Crne Gore može trajati do isteka rokova koji su propisani zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Ograničenje pristupa informaciji radi prevencije istrage i gonjenja izvršilaca krivičnih djela može trajati najduže do okončanja postupka.

Ograničenje pristupa informaciji radi vršenja službene dužnosti može trajati do izrade službenog dokumenta ili utvrđivanja predloga rješenja nekog predmeta, verifikacije zapisnika sa sjednice kolegijalnog organa i okončanja disciplinskog postupka.

Ograničenje pristupa informaciji radi zaštite trgovinskih i drugih ekonomskih interesa traje do isteka roka u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava intelektualne svojine.

Test štetnosti objelodanjivanja informacija

Član 16

Pristup informaciji ograničiće se ukoliko bi objelodanjivanje informacije značajno ugrozilo interes iz člana 14 ovog zakona, odnosno ukoliko postoji mogućnost da bi objelodanjivanje informacije izazvalo štetne posljedice po interes koji je od većeg značaja od interesa javnosti da zna tu informaciju, osim ako postoji preovlađujući javni interes propisan članom 17 ovog zakona.

Test štetnosti ne vrši se za informacije iz člana 14 tačka 1 al.1 i 2 ovog zakona.

O zahtjevu za pristup informaciji koja sadrži podatak koji je označen stepenom tajnosti organ vlasti rješava po prethodnoj saglasnosti organa vlasti koji je odredio tajnost podatka.

U slučaju iz stava 3 ovog člana organ vlasti koji je odredio tajnost podatka dužan je da, u roku od 10 dana od dana prijema zahtjeva za davanje saglasnosti, organu vlasti koji rješava o zahtjevu za pristup informaciji dostavi odgovarajući akt.

Za podatke sadržane u informaciji koja je od druge države ili međunarodne organizacije označena stepenom tajnosti ne vrši se test štetnosti.

Preovlađujući javni interes

Član 17

Preovlađujući javni interes za objelodanjivanjem informacije ili njenog dijela postoji kada tražena informacija sadrži podatke koji osnovano ukazuju na:

- 1) korupciju, nepoštovanje propisa, nezakonito korišćenje javnih sredstava ili zloupotrebu ovlašćenja u vršenju javne funkcije;
- 2) sumnju da je izvršeno krivično djelo ili postojanje razloga za pobijanje sudske odluke;
- 3) nezakonito dobijanje ili trošenje sredstava iz javnih prihoda;
- 4) ugrožavanje javne bezbjednosti;
- 5) ugrožavanje života;
- 6) ugrožavanje javnog zdravlja;
- 7) ugrožavanje životne sredine.

Organ vlasti dužan je da omogući pristup informaciji ili dijelu informacije iz člana 14 ovog zakona kada postoji preovlađujući javni interes za njeno objelodanjivanje.

III. POSTUPAK ZA PRISTUP INFORMACIJAMA I PONOVNUPOTREBU INFORMACIJA

Pokretanje postupka

Član 18

Postupak za pristup informaciji pokreće se na pisani ili usmeni zahtjev lica koje traži pristup informaciji.

Jednim zahtjevom može se tražiti pristup više informacija.

Pisani zahtjev za pristup informaciji podnosi se organu vlasti neposredno, putem pošte ili elektronskim putem (faks, e-mail i dr.).

Usmeni zahtjev za pristup informaciji podnosi se organu vlasti neposredno na zapisnik, a organ vlasti je dužan da taj zahtjev primi bez odlaganja.

Organ vlasti dužan je da podnosiocu zahtjeva izda ili dostavi odgovarajući dokaz da je primio zahtjev za pristup informaciji.

Sadržina zahtjeva

Član 19

Zahtjev za pristup informaciji treba da sadrži:

- 1) naziv informacije ili podatke na osnovu kojih se ona može identifikovati;
- 2) način na koji se želi ostvariti pristup informaciji;
- 3) podatke o podnosiocu zahtjeva (ime, prezime i adresa fizičkog lica, ili naziv i adresa pravnog lica), odnosno njegovog zastupnika, predstavnika ili punomoćnika.

Zahtjev za ponovnu upotrebu informacija, pored podataka iz stava 1 ovog člana, sadrži informacije koje podnosilac zahtjeva želi da koristi za ponovnu upotrebu, format i način na koji želi da primi informacije, kao i namjenu korišćenja informacija (komercijalna ili nekomercijalna namjena).

Podnosilac zahtjeva može da u zahtjevu navede i druge podatke za koje smatra da su od značaja za ostvarivanje pristupa traženoj informaciji.

Organ vlasti može propisati obrazac zahtjeva za pristup informaciji, odnosno ponovnu upotrebu informacija, ali je dužan da postupi i po zahtjevu koji nije podnjet na tom obrascu.

Pomoć podnosiocu zahtjeva

Član 20

Organ vlasti dužan je da, u skladu sa svojim nadležnostima, pomaže podnosiocu zahtjeva da ostvari pristup traženoj informaciji.

Ako je zahtjev za pristup informaciji nepotpun ili nerazumljiv pa se zbog toga po njemu ne može postupiti, organ vlasti dužan je da pozove podnosioca zahtjeva da, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva, otkloni nedostatke u zahtjevu i uputi ga kako nedostatke da otkloni.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, rok za rješavanje počinje teći od dana podnošenja ispravljenog zahtjeva.

Ukoliko organ vlasti nije u posjedu tražene informacije dužan je da, bez odlaganja, ako zna koji je organ nadležan za postupanje po zahtjevu za pristup informaciji, uputi zahtjev nadležnom organu vlasti i da o tome obavijesti podnosioca zahtjevu.

Načini pristupa informaciji

Član 21

Podnosilac zahtjeva ima pravo da izabere način na koji želi da ostvari pristup traženoj informaciji, i to:

- 1) neposrednim uvidom u original ili kopiju informacije u prostorijama organa vlasti;
- 2) prepisivanjem ili skeniranjem informacije od strane podnosioca zahtjeva u prostorijama organa vlasti;
- 3) dostavljanjem kopije informacije podnosiocu zahtjeva od strane organa vlasti, neposredno, putem pošte ili elektronskim putem.

Organ vlasti dužan je da omogući pristup informaciji na način iz stava 1 ovog člana za koji se podnosilac zahtjeva opredijelio, osim ako zahtijevani način pristupa tehnički nije moguć.

Radi omogućavanja pristupa informacijama na način koji podnosilac zahtjeva želi, organ vlasti dužan je da, kada je to moguće i primjereno, izvrši konvertovanje postojećeg formata informacije u elektronsku, odnosno analognu formu (skeniranje, kopiranje).

Način pristupa javnim registrima i javnim evidencijama

Član 22

Pristup javnom registru i javnoj evidenciji omogućava se neposredno na osnovu pisanog ili usmenog zahtjeva, bez donošenja rješenja, uvidom u iste u prostoriji organa vlasti.

Organ vlasti je dužan da podnosiocu zahtjeva omogući uvid u javni registar i javnu evidenciju, u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva i da o tome sačini službenu zabilješku.

Dozvola za ponovnu upotrebu informacija

Član 22a

Organ vlasti dužan je da podnosiocu zahtjeva dostavi tražene informacije, bez ograničenja, u otvorenom formatu, radi ponovne upotrebe.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, organ vlasti može, ako to priroda informacije zahtijeva, da ponovnu upotrebu informacija dozvoli uz posebne uslove.

Dozvola za ponovnu upotrebu informacija iz stava 2 ovog člana, ne smije ograničavati ponovnu upotrebu informacija, kao ni konkurenciju na tržištu i ne smije da sadrži uslove koji su diskriminatorni za iste ili slične vrste informacija, odnosno za komercijalnu ili nekomercijalnu namjenu.

Vrste i sadržaj dozvola kojima se utvrđuju uslovi za ponovnu upotrebu informacija uređuju se propisom organa državne uprave nadležnog za pristup informacijama u posjedu organa vlasti.

Organ vlasti dužan je da na svojoj internet stranici objavi dozvole kojima određuje uslove za ponovnu upotrebu informacija.

Način pristupa informacijama licima sa invaliditetom

Član 23

Licu sa invaliditetom omogućava se pristup informaciji na način i u obliku koji odgovara njegovoj mogućnosti i potrebama.

Način pristupa dijelu informacije

Član 24

Ako je dijelu informacije pristup ograničen, u skladu sa članom 14 ovog zakona, organ vlasti dužan je da omogući pristup informaciji dostavljanjem njene kopije podnosiocu zahtjeva, nakon brisanja dijela informacije kojem je pristup ograničen.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, na dijelu informacije kojem je pristup ograničen stavlja se napomena "izvršeno brisanje" i daje obavještenje o obimu izvršenog brisanja (redova, pasusa i stranica).

Brisanje dijela informacije vrši se na način kojim se ne može uništiti ili oštetiti tekst, odnosno sadržina informacije.

Nadležni organ vlasti

Član 25

Za rješavanje o zahtjevu za pristup informaciji nadležan je organ vlasti u čijem posjedu se nalazi tražena informacija.

Pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koje se, u smislu člana 9 tačka 1 ovog zakona, smatra organom vlasti jer vrši javno ovlašćenje ili upravlja javnim fondom dužni su da omogućavaju pristup informacijama u svom posjedu koje su u vezi sa vršenjem javnog ovlašćenja ili upravljanja javnim fondom.

Pristup javno objavljenoj informaciji

Član 26

Organ vlasti nije dužan da omogući putem e-maila pristup informaciji koju posjeduje, ako je ona javno objavljena u Crnoj Gori ili dostupna na internet stranici organa vlasti.

U slučaju iz stava 1 ovog člana organ vlasti dužan je da, u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva, u pisanoj formi, obavijesti podnosioca zahtjeva o tome gdje je i kada tražena informacija javno objavljena.

Pravila postupka

Član 27

Organ vlasti rješava o zahtjevu za pristup informaciji po pravilima opšteg upravnog postupka, bez sprovođenja usmene rasprave, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Isključiva prava u postupku za ponovnu upotrebu informacija

Član 27a

Organ vlasti ne smije ugovorom, drugim sporazumom ili odlukom odobriti podnosiocu zahtjeva ponovnu

upotrebu informacija koja bi spriječila ponovnu upotrebu tih informacija od strane drugih korisnika, osim ako je to potrebno za obavljanje djelatnosti od javnog interesa.

Ugovor, drugi sporazum ili odluka kojim se odobrava isključivo pravo na ponovnu upotrebu informacija za obavljanje djelatnosti od javnog interesa, po pravilu se zaključuje, odnosno donosi na period do tri godine, odnosno period do deset godina, ako se to isključivo pravo odnosi na digitalizaciju informacija u oblasti kulture.

Ugovor, drugi sporazum ili odluku kojim odobrava isključivo pravo na ponovnu upotrebu informacija iz stava 2 ovog člana, organ vlasti dužan je da dostavi nezavisnom nadzornom organu nadležnom za zaštitu podataka o ličnosti i pristup informacijama (u daljem tekstu: Agencija), u roku od 15 dana od dana zaključivanja, odnosno donošenja.

Agencija je dužna da provjerava opravdanost razloga za odobrenje isključivog prava iz stava 2 ovog člana, najmanje jednom u tri godine, odnosno deset godina, ako se isključivo pravo odnosi na digitalizaciju informacija u oblasti kulture.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, ako se isključivo pravo na digitalizaciju informacija u oblasti kulture daje na period duži od deset godina, opravdanost razloga za dodjelu tog isključivog prava Agencija razmatra u jedanaestoj godini, a zatim svakih sedam godina trajanja ugovora, drugih sporazuma ili odluke kojim je to pravo dato.

Lice kome je dato isključivo pravo koje se odnosi na digitalizaciju informacija iz oblasti kulture dužno je da davaocu tog prava, bez naknade, preda primjerak digitalizovanih informacija iz oblasti kulture koji je dostupan za ponovnu upotrebu nakon isteka vremena na koji je isključivo pravo dato.

Agencija je dužna da vodi evidenciju ugovora, drugih sporazuma i odluka iz stava 3 ovog člana.

Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 7 ovog člana, bliže se uređuje aktom organa državne uprave nadležnog za pristup informacijama u posjedu organa vlasti.

Odbacivanje zahtjeva

Član 28

Organ vlasti odbaciće zaključkom zahtjev za pristup informaciji ako podnosilac zahtjeva ne postupi u skladu sa članom 20 stav 2 ovog zakona.

Odbijanje zahtjeva

Član 29

Organ vlasti odbiće zahtjev za pristup informaciji, ako:

- 1) pristup informaciji zahtijeva ili podrazumijeva sačinjavanje nove informacije;
- 2) je podnosiocu zahtjeva bio omogućen pristup istoj informaciji u toku prethodnih šest mjeseci;
- 3) postoji razlog iz člana 14 ovog zakona za ograničavanje pristupa traženoj informaciji.

Organ vlasti odbiće zahtjev za ponovnu upotrebu informacija, ako:

- 1) postupanje po zahtjevu podrazumijeva ili zahtijeva obavezu sačinjavanja nove informacije, prilagođavanja ili izdvajanja dijela informacije;
- 2) postupanje po zahtjevu podrazumijeva ili zahtijeva nastavak izrade ili čuvanje informacije radi ponovne upotrebe;
- 3) je pristup informaciji ograničen u skladu sa čl. 14 i 15 ovog zakona;
- 4) su predmet ponovne upotrebe statistički povjerljive informacije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zvanična statistika;
- 5) za pristup toj informaciji podnosilac zahtjeva mora da dokaže postojanje posebnog pravnog interesa;
- 6) su predmet ponovne upotrebe djelovi informacije koji samo sadrže logotipe, grb ili oznaku;
- 7) su predmet ponovne upotrebe informacije koje su u posjedu obrazovnih i naučno-istraživačkih ustanova, kao što su škole i univerziteti, organizacije osnovane u svrhu prenosa rezultata istraživanja, osim informacija u posjedu biblioteka ustanova visokog obrazovanja;
- 8) su predmet ponovne upotrebe informacije koje posjeduju ustanove kulture, osim biblioteka, muzeja i arhiva;
- 9) se ponovnom upotrebom informacije povređuje pravo intelektualne svojine;
- 10) te informacije nijesu nastale u okviru djelovanja organa vlasti od koga se taj podatak traži.

Ako organ vlasti odbije zahtjev za ponovnu upotrebu informacija zbog zaštite prava intelektualne svojine, dužan je da obavijesti podnosioca zahtjeva o nosiocu prava intelektualne svojine, ako je poznat, odnosno nosiocu licence od kojeg je organ vlasti dobio tu informaciju.

Rješavanje o zahtjevu

Član 30

O zahtjevu za pristup informaciji ili ponovnu upotrebu informacija, osim u slučaju iz člana 22 ovog zakona, organ vlasti odlučuje rješenjem, kojim dozvoljava pristup traženoj informaciji, odnosno ponovnu upotrebu informacija ili njenom dijelu ili zahtjev odbija.

Rješenjem kojim se dozvoljava pristup informaciji ili njenom dijelu određuje se:

- 1) način na koji se dozvoljava pristup informaciji;
- 2) rok za ostvarivanje pristupa;
- 3) troškovi postupka.

Rješenje kojim se dozvoljava ponovna upotreba informacija, pored podataka iz stava 2 ovog člana, može da sadrži i vrstu dozvole u skladu sa članom 22a ovog zakona.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, dozvola za ponovnu upotrebu informacija dostavlja se u prilogu rješenja kojim se dozvoljava ponovna upotreba informacija.

Rješenje kojim se odbija zahtjev za pristup informaciji, odnosno ponovnu upotrebu informacija sadrži detaljno obrazloženje razloga zbog kojih se ne dozvoljava pristup traženoj informaciji, odnosno ponovna upotreba informacija.

Rok za rješavanje o zahtjevu

Član 31

Organ vlasti dužan je da o zahtjevu za pristup informaciji, odnosno ponovnu upotrebu informacija donese rješenje i dostavi ga podnosiocu zahtjeva, u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Ako se pristup informaciji traži radi zaštite života ili slobode lica, organ vlasti dužan je da rješenje o zahtjevu donese i dostavi ga podnosiocu zahtjeva u roku od 48 časova od časa podnošenja zahtjeva.

Rok iz stava 1 ovog člana organ vlasti može produžiti za osam dana, ako:

- 1) se traži pristup izuzetno obimnoj informaciji;
- 2) se traži pristup informaciji koja sadrži podatak koji je označen stepenom tajnosti;
- 3) pronalazanje tražene informacije zahtijeva pretraživanje većeg broja informacija, zbog čega se značajno otežava redovni rad organa vlasti.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, organ vlasti dužan je da, u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva, u pisanoj formi, obavijesti podnosioca zahtjeva o produženju roka za rješavanje po zahtjevu.

Rok za izvršenje rješenja

Član 32

Organ vlasti dužan je da izvrši rješenje kojim se dozvoljava pristup informaciji u roku od tri radna dana od dana dostavljanja rješenja podnosiocu zahtjeva, odnosno u roku od pet dana od dana kada je podnosilac zahtjeva dostavio dokaz o uplati troškova postupka, ako su oni rješenjem određeni.

Troškovi postupka

Član 33

Na zahtjev za pristup informaciji ne plaća se taksa.

Podnosilac zahtjeva snosi troškove postupka za pristup informaciji koji se odnose na stvarne troškove organa vlasti radi kopiranja, skeniranja i dostavljanja tražene informacije, u skladu sa propisom Vlade Crne Gore.

Propisom iz stava 2 ovog člana mogu se utvrditi posebni troškovi za pristup informacijama u arhivima, bibliotekama i muzejima koje predstavljaju arhivsku ili bibliotečku građu, odnosno muzejski materijal.

Ako je podnosilac zahtjeva lice sa invaliditetom i lice u stanju socijalne potrebe, troškove postupka za pristup informaciji snosi organ vlasti.

Troškovi postupka iz stava 2 ovog člana plaćaju se prije omogućavanja pristupa informaciji.

Ako podnosilac zahtjeva ne dostavi dokaz da je uplatio troškove postupka u utvrđenom iznosu, organ vlasti mu neće omogućiti pristup traženoj informaciji.

Dodatni troškovi

Član 33a

Organ vlasti može podnosiocu zahtjeva za ponovnu upotrebu informacija da naplati dodatne troškove, ako:

- 1) se organ vlasti većinski finansira iz sopstvenih prihoda;
- 2) podnosilac zahtjeva za ponovnu upotrebu informacija traži informacije od kojih organ vlasti ubira prihode kojima pokriva troškove izrade, kopiranja i distribucije tih informacija.

Troškove iz stava 1 ovog člana, organ vlasti određuje na osnovu kriterijuma za obračun dodatnih troškova ponovne upotrebe informacija koji se utvrđuju propisom organa državne uprave nadležnog za pristup informacijama u posjedu organa vlasti.

Ukupni godišnji prihod organa vlasti ostvaren po osnovu naknade troškova iz stava 1 ovog člana, ne smije da prelazi troškove izrade, kopiranja i distribucije informacija, uključujući razuman povraćaj njihovog ulaganja.

Organ vlasti dužan je da redovno, a najmanje jednom godišnje, putem svoje internet stranice, informiše korisnike ponovne upotrebe informacija o kriterijumima za naplatu troškova, kao i stvarno naplaćenom iznosu troškova ponovne upotrebe informacija na godišnjem nivou.

Odredbe stava 1 do 4 ovog člana primjenjuju se i na biblioteke, uključujući biblioteke ustanova visokog obrazovanja, muzeje i arhive, pod uslovom da posebni troškovi nijesu utvrđeni propisom iz člana 33 stav 2 ovog zakona.

Pravo na žalbu

Član 34

Protiv akta organa vlasti o zahtjevu za pristup informaciji podnosilac zahtjeva i drugo zainteresovano lice može izjaviti žalbu Agenciji, preko organa vlasti koji je o zahtjevu rješavao u prvom stepenu.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, protiv rješenja kojim je odbijen zahtjev za pristup informaciji koja sadrži podatke koji su označeni stepenom tajnosti ne može se izjaviti žalba, već se može tužbom pokrenuti upravni spor.

Razlozi za žalbu

Član 35

Žalba protiv akta o zahtjevu za pristup informaciji može se izjaviti zbog povrede pravila postupka, nepravilno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

Dejstvo žalbe

Član 36

Žalba na rješenje kojim se dozvoljava pristup informaciji ne odlaže izvršenje rješenja.

Postupanje prvostepenog organa po žalbi

Član 37

Prvostepeni organ vlasti dužan je da, u okviru ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak, sprovede sve radnje po žalbi, u roku od pet dana od dana podnošenja žalbe.

Postupanje Agencije po žalbi

Član 38

Agencija je dužna da po žalbi na akt o zahtjevu za pristup informaciji donese rješenje i dostavi ga podnosiocu žalbe, u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe.

O žalbi na akt o zahtjevu za pristup informacijama rješava organ upravljanja Agencije (u daljem tekstu: Savjet Agencije).

Primjena

Član 38a

Odredbe čl. 18, 20, 21, 23, 24, 25, 27, 28, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42 i 43 ovog zakona, koje se odnose na postupak za pristup informacijama primjenjuju se i na postupak za ponovnu upotrebu informacija.

Nadležnosti Agencije

Član 39

Agencija, pored nadležnosti koje su propisane zakonom kojim se uređuje zaštita ličnih podataka:

- 1) vrši nadzor nad zakonitošću upravnih akata kojima se rješava o zahtjevima za pristup informacijama i preuzima zakonom propisane mjere;
- 2) vodi informacijski sistem pristupa informacijama;
- 3) prati stanje u oblasti pristupa informacijama;
- 4) vrši inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona u odnosu na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama i ponovne upotrebe informacija.
- 5) podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka za povrede odredaba ovog zakona koje se odnose na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama i ponovne upotrebe informacija.
- 5a) vodi i redovno ažurira evidenciju o svim odobrenim isključivim pravima za ponovnu upotrebu informacija;
- 5b) provjerava opravdanost razloga za odobrenje isključivog prava na ponovnu upotrebu informacija;
- 6) vrši i druge poslove propisane ovim zakonom.

Ovlašćenja Savjeta Agencije

Član 40

Radi rješavanja po žalbi i vršenja nadzora nad zakonitošću upravnih akata po zahtjevima za pristup informacijama, Savjet Agencije ima pravo da zahtijeva:

- 1) da mu organ vlasti dostavi kompletnu informaciju ili dio informacije kojoj se traži pristup, kao i druge informacije i podatke koji su potrebni za odlučivanje;
- 2) da inspekcija koja je nadležna za kontrolu kancelarijskog poslovanja utvrdi da li organ vlasti posjeduje traženu informaciju;

Organ vlasti i inspekcija iz stava 1 ovog člana dužni su da, u roku od pet dana od dana dostavljanja zahtjeva, dostave Savjetu Agencije tražene informacije i podatke.

Informacioni sistem pristupa informacijama

Član 41

Radi praćenja stanja u oblasti pristupa informacijama Agencija vodi informacijski sistem pristupa informacijama, kojim se obezbjeđuje baza podataka o:

- 1) organima vlasti;
- 2) zahtjevima za pristup informacijama, po podnosiocima, organima vlasti, vrstama informacija i traženim načinima pristupa informacijama;
- 3) aktima organa vlasti po zahtjevima za pristup informacijama;
- 4) žalbama na akte po zahtjevima za pristup informacijama, po podnosiocima i organima vlasti;
- 5) tužbama protiv rješenja o zahtjevima za pristup informacijama, po podnosiocima tužbi i tuženim organima vlasti;
- 6) odlukama suda po tužbama na rješenja po zahtjevima za pristup informacijama;
- 7) mjerama protiv organa vlasti zbog nepostupanja u skladu sa ovim zakonom.

Sadržaj i način vođenja informacionog sistema propisuje ministarstvo nadležno za poslove državne uprave.

Obaveza dostavljanja akata i podataka

Član 42

Organi vlasti dužni su da Agenciji dostave podatke o podnescima, aktima i preduzetim mjerama iz člana 41 stav 1 ovog zakona, u roku od 10 dana od dana njihovog podnošenja, odnosno sačinjavanja ili preduzimanja.

Izvještaj o stanju u oblasti pristupa informacijama

Član 43

Savjet Agencije dužan je da jednom godišnje podnese Skupštini Crne Gore izvještaj o stanju u oblasti pristupa informacijama.

Pored obaveze iz stava 1 ovog člana, Savjet Agencije je dužan da podnese izvještaj Skupštini uvijek kad to Skupština zatraži.

Dostavljanje izvještaja Evropskoj komisiji

Član 43a

Organ državne uprave nadležan za poslove javne uprave svake tri godine izvještava Evropsku komisiju o dostupnosti informacija iz javnog sektora za ponovnu upotrebu, i o uslovima pod kojima se one stavljaju na raspolaganje, naplati troškova kao i o postupcima pravne zaštite.

Izvještaj se objavljuje na internet stranici organa državne uprave nadležnog za poslove javne uprave.

Sudska zaštita

Član 44

Podnosilac zahtjeva za pristup informaciji ili ponovnu upotrebu informacija i drugo zainteresovano lice ima pravo na sudsku zaštitu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravni spor.

Sud ima pravo da cijeni da li je organ vlasti podatke sadržane u informaciji kojoj se traži pristup pravilno označio stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Postupak po tužbi u vezi sa pristupom informaciji ili ponovnom upotrebom informacija je hitan.

Zaštita zaposlenog

Član 45

Zaposleni u organu vlasti koji, savjesno vršeći dužnost, objelodani informaciju koja sadrži podatke o zloupotrebi ili neregularnosti u vršenju javne funkcije ili službenog ovlašćenja ne može se pozvati na odgovornost za povredu radne obaveze.

IV. NADZOR

Inspeksijski nadzor

Član 46

Inspeksijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove državne uprave, osim inspeksijski nadzor iz člana 39 stav 1 tačka 4 ovog zakona.

V. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji za organ vlasti

Član 47

Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne sačini, ne objavi ili redovo, a najmanje jednom godišnje, ne ažurira vodič za pristup informacijama (član 11 stav 1);
- 2) na svojoj internet stranici ne objavi informacije koje je dužan da objavi (član 12 stav 1);
- 3) ne omogući podnosiocu zahtjeva pristup informaciji ili njenom dijelu, osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom (član 13);
- 4) ne omogući pristup informaciji čije je objelodanjivanje od preovlađujućeg javnog interesa, osim ako ne dokaže da postoji drugi značajniji javni interes (član 17 stav 2);
- 5) podnosiocu zahtjeva koji traži ne izda ili ne dostavi odgovarajući dokaz da je primio zahtjev za pristup informaciji (član 18 stav 5);

- 6) ne pozove podnosioca zahtjeva da otkloni nedostatke u zahtjevu i ne da mu uputstvo kako da nedostatke otkloni (član 20 stav 2);
  - 7) ne omogući podnosiocu zahtjeva pristup informaciji na način koji on želi, osim ako zahtijevani način nije tehnički moguć ili ne izvrši, kada je to moguće i primjereno, konverziju postojećeg formata informacije u elektronsku, odnosno analognu formu (član 21 st. 2 i 3);
  - 8) ne omogući podnosiocu zahtjeva uvid u javni registar ili javnu evidenciju u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva (član 22 stav 2);
  - 8a) ne objavi na svojoj internet stranici dozvole kojima određuje uslove za ponovnu upotrebu informacija (član 22a stav 5);
  - 9) ne obavijesti, u pisanoj formi, podnosioca zahtjeva, u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva, o tome gdje je i kada tražena informacija javno objavljena (član 26 stav 2);
  - 9a) odbije zahtjev za ponovnu upotrebu informacija zbog zaštite prava intelektualne svojine, a podnosioca zahtjeva ne obavijesti o nosiocu prava intelektualne svojine, ako je poznat, odnosno nosiocu licence od kojeg je organ vlasti dobio tu informaciju (član 29 stav 3);
  - 10) o zahtjevu za pristup informaciji, odnosno ponovnu upotrebu informacija ne donese rješenje i ne dostavi ga podnosiocu zahtjeva, u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva (član 31 stav 1);
  - 11) u slučaju produženja roka za donošenje i dostavljanje rješenja po zahtjevu za pristup informaciji ne obavijesti, u pisanoj formi, podnosioca zahtjeva, u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva, o produženju roka za rješavanje o zahtjevu (član 31 stav 4);
  - 12) ne izvrši rješenje kojim je dozvoljen pristup informaciji, u roku od pet dana od dana dostavljanja rješenja podnosiocu zahtjeva, odnosno od dana kada je podnosilac zahtjeva dostavio dokaz o uplati troškova postupka, ako su oni rješenjem određeni (član 32);
  - 12a) redovno, a najmanje jednom godišnje, putem svoje internet stranice ne informiše korisnike ponovne upotrebe informacija o kriterijumima za naplatu troškova, kao i stvarno naplaćenom iznosu troškova ponovne upotrebe informacija na godišnjem nivou (član 33a stav 4);
  - 13) kao prvostepeni organ ne postupi po žalbi protiv akta o zahtjevu za pristup informaciji u roku od pet dana od dana podnošenja žalbe (član 37);
  - 14) ne dostavi Savjetu Agencije tražene informacije i podatke, u roku od pet dana od dana dostavljanja zahtjeva (član 40 stav 2);
  - 15) ne dostavi Agenciji podatke o podnescima, aktima i mjerama iz člana 41 stav 1 ovog zakona, u roku od 10 dana od dana njihovog podnošenja, odnosno sačinjavanja ili preduzimanja (član 42);
  - 16) pozove na odgovornost zaposlenog koji, savjesno vršeći dužnost, objelodani informaciju koja sadrži podatke o zloupotrebi ili neregularnosti u vršenju javne funkcije ili službenog ovlašćenja (član 45).
- Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, državnom organu, organu lokalne samouprave, organu lokalne uprave i fizičko lice novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura.
- Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 150 eura do 6.000 eura.

Prekršaji za Agenciju

Član 48

Novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj Agencija, kao pravno lice, ako:

- 1) ne donese rješenje po žalbi i ne dostavi ga podnosiocu žalbe, u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe (član 38 stav 1);
- 2) ne podnese Skupštini Crne Gore izvještaj o stanju u oblasti pristupa informacijama (član 43).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u Agenciji novčanom kaznom od 200 eura do 2000 eura.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za izradu vodiča za pristup informacijama

Član 49

Vodiče za pristup informacijama, u skladu sa ovim zakonom, organi vlasti sačinice i na svojoj internet stranici objaviti u roku od 30 dana od dana početka primjene ovog zakona.

Podzakonski akti

Član 50

Podzakonski akti u skladu sa ovim zakonom donijee se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za donošenje podzakonskog akta

Član 50a

Podzakonski akti na osnovu ovlaštenja iz ovog zakona donijee se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ustanovljavanje informacionog sistema

Član 51

Informacioni sistem pristupa informacijama uspostaviće se u roku od 90 dana od dana donošenja podzakonskog akta iz člana 41 stav 2 ovog zakona.

Rok za uspostavljanje podportala portala elektronske uprave

Član 51a

Podportal portala elektronske uprave za objavljivanje informacija u otvorenom formatu, iz člana 12a ovog zakona, uspostaviće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Objavljivanje informacija u mašinski čitljivom format

Član 51b

Organi vlasti koji ne posjeduju tehničko-tehnološke uslove za objavljivanje informacija u mašinski čitljivom formatu, dužni su da obezbijede uslove za objavljivanje informacija u mašinski čitljivom formatu do 1. januara 2020. godine.

Trajanje ugovora

Član 51c

Ugovori kojima je dato isključivo pravo na ponovnu upotrebu informacija za obavljanje djelatnosti od javnog interesa, zaključeni do stupanja na snagu ovog zakona, prestaju da važe istekom roka na koji su zaključeni, a najkasnije 18. jula 2043. godine.

Započeti postupci

Član 52

Postupci za pristup informacijama koji su započeti prije početka primjene ovog zakona okončaće se po ranijem zakonu.

Odložena primjena

Član 52a

Odredba člana 43a ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak ranijeg propisa

Član 53

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o slobodnom pristupu informacijama ("Službeni list RCG", broj 68/05).

Stupanje na snagu

Član 54

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".